

Valtuustoaloite valtuuston toiminnan kehittämisestä ja eräistä muista asioista / Lindell Leila ym.

KVALT 15.04.2024 § 24

Leila Lindell jätti hänen ja 16 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen valtuuston toiminnan kehittämisestä ja eräistä muista asioista.

Päätös

Merkittiin valtuustoaloite tiedoksi ja lähetettiin se edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

- - - - -

KH 06.05.2024 § 125

Valtuutettu Leila Lindellin ym. 15.4.2024 jättämä valtuustoaloite on liitteenä.

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 119 §:n (Valtuutettujen aloitteet) 3 momentissa on määrätty, että aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, on valmisteltava seuraavan vuoden talousarvion valmistelun yhteydessä, jos ne on jätetty maaliskuun loppuun mennessä. Myöhemmin jätetyt tällaiset aloitteet valmistellaan sitä seuraavan vuoden talousarvion valmistelun yhteydessä.

Valmistelija

Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja päättää pyytää hallintojohtajalta lausunnon aloitteesta. Lausunto on toimitettava kaupunginhallitukselle viimeistään 6.9.2024.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

KH 16.09.2024 § 227
266/00.01.03.01/2024

Hallintojohtajan lausuntona kaupunginhallitukselle esitetään seuraavaa.

Valtuustoaloitteessa kiinnitetään huomiota neljään asiaan tai kysymykseen. Ensimmäinen näistä koskee valtuuston toiminnan vuosisuunnittelua ja valtuutetuille järjestettävien iltakoulujen aikatauluja. Tässä yhteydessä on huomattava, että Äänekosken kaupungin käytänteen mukaan valtuusto päättää aina syksyllä seuraavan vuoden kokousajoistaan, kun taas iltakoulujen, seminaarien ja infotilaisuuksien ajankohdista tai aiheista ei tehdä vuosittaista valtuuston päätöstä.

Syynä tähän on, että syksyllä ei voida tietää, mitä asioita kaupungin organisaation ulkopuolelta on tulossa seuraavana vuonna valtuuston

käsiteltäväksi, joten tiedossa ei myöskään ole, millaisista aiheista tulee tarpeelliseksi järjestää iltakouluja tai vastaavia ennen valtuuston päätöksentekoa. Aina ei myöskään ole tarkasti tiedossa, missä vaiheessa kaupungin viranomaisissa jo vireillä olevat asiat lopulta valmistuvat hyväksymiskäsittelyyn tai valtuuston esityslistalle.

Kaupungin oman talousarvion valmisteluun liittyvät, vuosittain kesällä ja syksyllä pidettävät seminaarit ja iltakoulut on kylläkin tapana aikatauluttaa edellisvuoden lopussa sen jälkeen, kun kokousajat on päätetty. Näistä tilaisuuksista on ollut tapana sopia viranhaltijajohdon ja valtuuston puheenjohtajan kesken ottaen huomioon myös kaupunginhallituksen puheenjohtajan kannan.

Siltä osin kuin aloitteessa tarkoitetaan, että valtuusto kokoontuisi nykyistä useammin, on ehdotukseen syytä suhtautua varauksellisesti. Yleisenä lähtökohtana kunnallisessa päätöksentekojärjestelmässä on, että toimielimet ovat päätöksentekoelimiä, joiden kokouksia järjestetään silloin, kun käsillä on toimielimen päätöksentekoa vaativia asioita. Valtuuston kokousta ei ole mielekästä järjestää tilanteessa, jossa esityslistalle ei ole lainkaan asioita tai vaihtoehtoisesti päätöksentekoa odottavien asioiden määrä on hyvin vähäinen ja ne ovat luonteeltaan ei-kiireellisiä. Kyse on kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden ajankäytön tarkoituksenmukaisuudesta ja myös kokouksesta aiheutuvista kuluista, kuten palkkioista, matkakustannusten korvauksista ja ansionmenetykskorvauksista.

Se seikka, että kuntalain (410/2015) 14 §:n 1 momentin mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa, ei sinänsä edellytä valtuuston kokouksilta tiettyä vuosittaista lukumäärää tai säännöllisyyttä. Kuntalain ja muun lainsäädännön perusteella valtuuston vuosittain päätettäviä asioita tai asiakokonaisuuksia on perimmältään vain kolme eli tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen, tulo- ja kiinteistöveroprosenteista päättäminen ja talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen. Muut valtuuston käsittelemät asiat joko toistuvat harvemmin ja tapauskohtaisesti tai perustuvat ainoastaan kunnan omiin päätöksiin eri viranomaisten tehtävistä ja toimivaltuuksista. Valtuuston aseman ja arvovallan kannalta voi olla perusteltua välttää myös sitä, että valtuuston käsiteltäväksi tuotaisiin huomattavan runsaasti erilaisia asioita tai muun ohella myös verrattain vähäisinä pidettäviä asioita.

Toisena asiana aloitteessa kiinnitetään huomiota kaupungin toimielinten jäsenten perehdyttämiseen tehtäviinsä ja myös konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten perehdyttämiseen. Asia on erittäin tärkeä ja ajankohtainen, ja se otetaan huomioon syksyllä 2024 ja alkuvuonna 2025, kun kaupungin toimijat valmistautuvat vuoden 2025 kuntavaaleissa valittavan valtuuston ja sen valittavaksi tulevien toimielinten jäsenten perehdyttämiseen. Tässä yhteydessä on pohdittava kertyneiden kokemusten valossa myös sitä, mikä jatkossa on tarkoituksenmukainen suhde kaupungin omien ja Keski-Suomen kuntien yhteisten perehdyttämistilaisuuksien kesken.

Kaupungin tytär- ja muiden konserniyhteisöiden hallitusten jäsenten perehdyttäminen on sekin tärkeä tehtävä, joka lähtökohtaisesti kuuluu näille yhteisöille itselleen. Siinä on käsiteltävä ja painotettava osin eri asioita kuin kaupungin toimielimille suunnatuissa tilaisuuksissa, koska esimerkiksi osakeyhtiön hallituksen jäsenen asema, tehtävät ja vastuu ovat hieman erilaisia kuin kunnan toimielinten jäsenillä. Lisäksi yhtiöiden hallitusten perehdyttämisessä on pantava painoarvoa kunkin yhtiön toimialan, liiketoiminnan luonteen, kehitysvaiheen ja muiden erityispiirteiden riittävälle tarkastelulle.

Kolmantena asiana aloitteessa esitetään, että valtuusto tekisi vähintään kahden vuoden välein itsearviointin. Tätä voidaan pitää hyvänä ja perusteltuna ehdotuksena. Ehdotuksen edistäminen kuuluu valtuuston ja erityisesti sen puheenjohtajan harkintavaltaan. Kunnallisen toimielimen itsearviointin ajatukseen kuuluu, että arviointiprosessi ei ole viranhaltijajohdon järjestämä eikä viranhaltijoiden oikeastaan kuulu saada tietoonsa itsearvioinnissa annettuja vastauksia ja muita siinä saatuja tietoja. – Kaupungin henkilöstö voi toki auttaa esimerkiksi kyselylomakkeen tai vastauslinkin teknisessä toimittamisessa toimielimen jäsenille.

Aloitteen neljäntenä asiana on esitys sähköisen äänestysjärjestelmän hankkimisesta valtuuston kokouksissa käytettäväksi ja kaupungintalon valtuustosalin äänentoistojärjestelmän päivittäminen. Tässä on tarpeen todeta, että äänestysjärjestelmän hankintaa ei ole missään vaiheessa valmisteltu, koska sille ei ole havaittu olevan tarvetta eikä asiaa koskevia esityksiä ole tullut aiemmin vireille. Viranhaltijajohdon käsityksen mukaan valtuuston kokousten nimenhuudot ja äänestykset ovat olleet sujuvia ja niihin ei ole liittynyt sellaista hitautta, epäkäytännöllisyyttä tai virheitä, joiden korjaamiseksi tulisi ryhtyä ohjelmisto- tai laitehankintoihin. Valtuuston 10.6.2024 (36 §) tekemän päätöksen mukaisesti valtuutettujen lukumäärä myös supistuu 1.6.2025 lukien, mikä on omiaan entisestään nopeuttamaan nimenhuuto- ja äänestystoimituksia. Tässä tilanteessa rahankäyttöä uusiin hankintoihin on vaikeata nähdä perustelluksi.

Sitä vastoin valtuustosalin äänentoistojärjestelmän kehittämistä on arvioitu ja selvitetty viimeksi runsaat kuusi vuotta sitten, jolloin valtuustosalin kalusteet uusittiin. Tuolloin todettiin, että istumapaikka- tai pöytäkohtaisten mikrofoniin asentaminen saliin heikentäisi oleellisesti salin monikäyttöisyyttä. Tuolloin saatujen tietojen mukaan asennuksen jälkeen salissa ei enää voisi olla vapaasti uudelleen järjesteltäviä ja jopa kokonaan pois vietäviä pöytiä, vaan kalustus muuttuisi kiinteäksi tai puolikiinteäksi. Tätä ei pidetty hyväksyttävänä, koska salin haluttiin olevan vastaisuudessakin käytettävissä konserttien ja muiden strukturoidusta kokouksista poikkeavien tilaisuuksien järjestämiseen.

Jos olosuhteiden katsotaan nyttemmin muuttuneen niin, että äänentoistojärjestelmän päivittäminen on perusteltua huolimatta sen vaikutuksista salin monikäyttöisyyteen, on ennen hankintoja

pohdittava vielä niiden suhde kaupungintalon ajankohtaisiin peruskorjaustarpeisiin. Kaupungintalon ja myös valtuustosalin nykyisen kunnon on katsottu edellyttävän peruskorjausta tai vaihtoehtoisia tilaratkaisuja, mutta eritoten kustannuskysymysten takia asiaan ei ole otettu lopullista kantaa kaupungin päätöksentekojärjestelmässä. Ehkä varsinkin hintavien hankintojen tekeminen olisi perusteltua jättää vasta peruskorjauskysymyksen ratkaisemisen jälkeiselle ajalle tai mahdollisen peruskorjauksen yhteydessä toteutettaviksi.

Valmistelija Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

- 1) antaa valtuustolle tiedoksi valtuutettu Leila Lindellin ym. 15.4.2024 jättämän valtuustoaloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet; ja
- 2) ehdottaa valtuustolle, että valtuusto toteaa sanotun valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyttiin.
